

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	ZF: Historia mówiona, PG_00179477						
Kierunek studiów	Etnologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Aleksandra Paprot-Wielopolska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Aleksandra Paprot-Wielopolska				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		20.0	52
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z problematyką metodologii badań biograficznych i narracyjnych ze szczególnym uwzględnieniem metody historii mówionej (<i>oral history</i>). Doskonalenie warsztatu badacza w zakresie realizacji badań jakościowych w projektach prowadzonych w instytucjach kultury i naukowych. Zapoznanie z etycznymi i technicznymi aspektami nagrywania wywiadów. Nagranie i/lub opracowanie relacji biograficznych świadków historii zgodnie z wytycznymi w ramach małego projektu zespołowego realizowanego Muzeum Gdańska. Przekazanie opracowanych relacji świadków historii do Archiwum Historii Mówionej Muzeum Gdańska.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOMU2_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, kompetencje personalne i społeczne; jest gotów do krytycznej oceny odbieranych informacji	Potrafi dokonać krytycznej analizy pracy własnej oraz nagranej relacji historii mówionej.	[SK2] presentation/project/paper/report
	[ETNOMU2_U06] Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury, stosując oryginalne podejścia, uwzględniając nowe osiągnięcia humanistyki w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym	Potrafi analizować i interpretować wywiady historii mówionej w kontekście wybranych teorii współczesnej humanistyki.	[SU1] oral statement/conversation/discussion
	[ETNOMU2_W03] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze w tym zna i rozumie znaczenie promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego Pomorza, Polski i świata	Zna i rozumie społeczno-kulturowy kontekst nagranych wywiadów historii mówionej i odnosi je do historii Gdańska i Pomorza.	[SW2] presentation/project/paper/report
	[ETNOMU2_K07] Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce	Zna działalność kluczowych instytucji kultury zajmujących się historią mówioną i bierze udział w organizowanych warsztatach.	[SK6] demonstration of practical skills
	[ETNOMU2_U08] Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach i w różnych mediach	Potrafi krytycznie analizować teksty naukowe z zakresu historii mówionej oraz relacje biograficzne.	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU5] implementation of a problem task
	[ETNOMU2_W01] Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej etnologii i antropologii kulturowej, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej	Zna i rozumie zagadnienia związane z metodologią badań biograficznych i potrafi pozycjonować pośród nich historię mówioną.	[SW1] oral statement/conversation/discussion [SW5] implementation of a problem task
	[ETNOMU2_U02] Posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie etnologii i antropologii kulturowej	Potrafi przygotować, przeprowadzić wywiad historii mówionej, dokonać jego opracowania, analizy i prezentacji.	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU2] presentation/project/paper/report [SU6] demonstration of practical skills [SU8] observation of student's independent or team work
	[ETNOMU2_W02] Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu etnologii i antropologii kulturowej	Zna podstawy teoretyczne i praktyczne z zakresu historii mówionej.	[SW1] oral statement/conversation/discussion [SW2] presentation/project/paper/report [SW5] implementation of a problem task
	[ETNOMU2_U11] Prezentuje efekty swojej pracy w języku polskim i/lub obcym w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych nowoczesnych metod i technik komunikacyjnych	Potrafi zaprezentować wyniki w formie prezentacji multimedialnej i w środowisku MS Teams.	[SU2] presentation/project/paper/report
	[ETNOMU2_K04] Jest gotowy do odpowiedzialnego wypełniania ról zawodowych i podejmowania wyzwań zawodowych, dbając o przestrzeganie etyki zawodu w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych	Potrafi przeprowadzić wywiad metodą historii mówionej i zna zasady postępowania etycznego w badaniach biograficznych.	[SK1] oral statement/conversation/discussion [SK2] presentation/project/paper/report [SK5] implementation of a problem task

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOMU2_W07] Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania wytworów kulturowych powstałych w różnych kręgach kulturowych	Potrafi przygotować projekt z zakresu historii mówionej.	[SW5] implementation of a problem task
	[ETNOMU2_W09] Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka w różnych kręgach kulturowych	Zna właściwości i różnice między językiem mówionym w nagraniu relacji historii mówionej a zapisem transkrypcji.	[SW1] oral statement/ conversation/discussion [SW5] implementation of a problem task
	[ETNOMU2_U05] Posiada umiejętność integrowania wiedzy w zakresie etnologii i antropologii kulturowej oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	Potrafi wykorzystać antropologiczne techniki badawcze podczas wywiadu historii mówionej.	[SU1] oral statement/conversation/ discussion [SU6] demonstration of practical skills
	[ETNOMU2_U01] Potrafi samodzielnie wyszukiwać, weryfikować, oceniać, selekcjonować informacje, stosując nowoczesne techniki pozyskiwania i analizowania danych z wykorzystaniem różnych źródeł, integrować wiedzę oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	Potrafi zdobywać, selekcjonować i analizować wiedzę zakresu historii mówionej w formie wypowiedzi indywidualnej i pracy warsztatowej w grupie.	[SU1] oral statement/conversation/ discussion [SU5] implementation of a problem task [SU8] observation of student's independent or team work
Treści przedmiotu	Wprowadzenie do zajęć i oral history Wybrane aspekty antropologii pamięci, pamięci zbiorowej i pamięci autobiograficznej Badania biograficzne oraz rola i status świadka historii Metody badań biograficznych: wywiad biograficzny w socjologii, wywiad narracyjny (Fritz Schutze), historia mówiona Zagadnienia techniczne nagrywania relacji OH, opracowania relacji i pozyskanych materiałów - Centrum Archiwistyki Społecznej w Warszawie (warsztaty) Instytucje zajmujące się historią mówioną (w Polsce) - Centrum Archiwistyki Społecznej w Warszawie (warsztaty) Etyczny wymiar nagrywania relacji świadków historii Praktyka nagrywania relacji OH wizyta w Muzeum Gdańska (warsztaty) Instytucje zajmujące się historią mówioną (w Polsce) wizyta w Muzeum Gdańska (warsztaty) Opracowanie nagranej relacji i pozyskanych materiałów źródłowych Opracowanie relacji transkrypcja i kwestionariusz relacji oraz zagadnienia prawne Analiza i interpretacja relacji świadka historii (analiza biograficzna, opracowanie źródłowe itp.) Narracje kobiece (herstorie) a badania biograficzne i historia mówiona Praca w terenie nagranie relacji Prezentacje opracowanych przez studentów relacji		
Wymagania wstępne i dodatkowe			

Sposoby i kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa ocena końcowej
	obecność	51.0%	10.0%
	znajomość tekstów i dyskusja	51.0%	10.0%
	nagranie i opracowanie relacji historii mówionej	51.0%	80.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	M. Jarzabek, <i>Podręcznik do historii mówionej</i>, Warszawa: Centrum Archiwistyki Społecznej 2024. Do pobrania PDF: https://cas.org.pl/wp-content/uploads/2024/11/Podrecznik_do_historii_mowionej_M.Jarzabek-1.pdf Kierzkowski, M. (2014). Historia mówiona próba definicji pojęcia. <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, 4, 519. https://doi.org/10.26774/wrhm.64 https://wrhm.pl/wrhm/article/view/64/49 Portelli A., 2018, <i>Co stanowi o odmienności historii mówionej</i>, <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, numer specjalny, s. 2338, [https://www.wrhm.pl/wrhm/article/view/213/174]. Ratkowska-Widlarz L., 2011, <i>Narracje (relacje świadków) w warsztacie antropologa kultury. Pamięć i antropologia</i> <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, nr 1, s. 3556, [https://wrhm.pl/wrhm/article/view/6/2]. Kurkowska-Budzan M., 2011, <i>Informator, świadek historii, narrator kilka wątków epistemologicznych i etycznych oral history</i>, <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, nr 1, s. 934, [https://wrhm.pl/wrhm/article/view/5/1]. Karkowska M., 2021, <i>Biografie i badania biograficzne pojęcia, tworzywo, funkcje. Dlaczego warto gromadzić wspomnienia?</i>, <i>Biografistyka Pedagogiczna</i>, nr 1(6), s. 263-277 [https://czaz.akademiazamojska.edu.pl/index.php/bp/article/view/891/951]. Każmierska K., 1997, <i>Wywiad narracyjny technika i pojęcia analityczne</i>, w: <i>Biografia a tożsamość narodowa</i>, red. M. Czyżewski, A. Piotrowski, Łódź: Uniwersytet Łódzki, s. 35-44. [https://dspace.uni.lodz.pl/xmlui/bitstream/handle/11089/39504/61-72_Kazmierska.pdf?sequence=3&isAllowed=y] Kurkowska-Budzan, M., Soroko, E., Stasiak, M., 2021, <i>Wywiad historyczny. Propozycja metody badawczej</i>, <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, nr 10, 836. https://wrhm.pl/wrhm/article/view/269/213 Gałęziowski K., Urbanek J., 2017, <i>Etyczny zwrot w polskiej historii mówionej</i>, <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, s. 734 [https://wrhm.pl/wrhm/article/view/165/111]. Cymbrowski Borys, Rancew-Sikora Dorota, 2016, <i>Od redaktorów: Dylematy etyczne i ryzyko w badaniach terenowych</i>, <i>Przegląd Socjologii Jakościowej</i>, t. 12, nr 3, s. 621 [http://www.qualitativesociologyreview.org/PL/Volume35/PSJ_12_3_Cymbrowski_Rancew-Sikora.pdf] Hoja, A. (2023). Regional and city oral archives as places inspiring changes in cultural memory the example of the Gdańsk Oral History Archive. <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, 13, 304314. https://doi.org/10.26774/wrhm.378 https://wrhm.pl/wrhm/article/view/378/303 Lewandowska, I. (2011). Oral history we współczesnej Polsce badania, projekty, stowarzyszenia. <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, 1, 81103. https://doi.org/10.26774/wrhm.9 https://wrhm.pl/wrhm/article/view/9/6 Maciag A., Lipiński S., 2019, <i>Dźwięk i krajobraz dźwiękowy w nagraniach historii mówionej zagadnienia techniczne i badawcze</i> <i>Edukacja Technika Informatyka</i>, nr 2/28, s. 176182. [https://repozytorium.ur.edu.pl/server/api/core/bitstreams/fbbc5970-99c1-438e-9d3b-48506010f63a/content] Jarzabek M., 2021, <i>Kategoria doświadczenia w interpretacji nagrań historii mówionej</i>, <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, r. 10, s. 3852 [
-----------------------	-------------------------	---

		https://doi.org/10.26774/wrhm.270]. Kucharski W., 2019, <i>Autorstwo i prawa autorskie do relacji oral history w Polsce</i>, Wrocławski Rocznik Historii Mówionej, 8, 728 [https://doi.org/10.26774/wrhm.205] Kvale S., 2010, <i>Prowadzenie wywiadów</i>, tłum. A. Dziuban, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN [rozdział 8: <i>Transkrypcja wywiadów</i>, s. 152192]. PDF Wylegała, A. (2022). Krótkie rozmowy o zabijaniu, albo mówiona historia pogranicza. <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, 12, 829. https://doi.org/10.26774/wrhm.352 [https://wrhm.pl/wrhm/article/view/352/261] Beniuk S., 2020, <i>Stefan Żywotko, Nie gadaj o wojnie, gadajmy o piłce nożnej</i>, Wrocławski Rocznik Historii Mówionej, 9, 161194. https://doi.org/10.26774/wrhm.235 [https://wrhm.pl/wrhm/article/view/235/200] Kałwa, D. (2021). Herstoria mówiona w Polsce. Kilka uwag o feministycznych projektach oral history. <i>Wrocławski Rocznik Historii Mówionej</i>, 11, 821. https://doi.org/10.26774/wrhm.283 Pałkowska K., 2016, <i>Analiza narracji wojennych kobiet</i>, Władza sądszenia, s. 2342, [http://wladzasadzenia.pl/2016/9/analiza-narracji-wojennych-kobiet.pdf].
	Uzupełniająca lista lektur	Prawda M., 1989, <i>Biograficzne odtwarzanie rzeczywistości</i>. (O koncepcji badań biograficznych Fritza Schütze), <i>Studia Socjologiczne</i>, nr 4(115), s. 8198. Ritche D.A., 2011, <i>The Oxford Handbook of Oral History</i>, Oxford University Press. Rokuszevska-Pawełek A., 2002, <i>Chaos i przymus: trajektorie wojenne Polaków: analiza biograficzna</i>, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2002. Ziętał K., (red.), 2012, <i>Archiwistyka społeczna. Archiwa społeczne</i>, Warszawa: Ośrodek Karta, [https://archiwa.org/sites/default/files/files/Archiwa_spoeczne_podrecznik.pdf]. Thompson P., Bornat J., <i>Głos przeszłości. Wprowadzenie do historii mówionej</i>, przeł. P. Tomanek, Warszawa: Centrum Archiwistyki Społecznej 2021. Portelli A., <i>Odkrywając historię mówioną</i>, Wrocław: Ośrodek Pamięć i Przyszłość 2022.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Przygotowanie w grupie projektu. Nagranie i opracowanie wywiadu historii mówionej. Przygotowanie prezentacji końcowej.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.